

[Automatisk tekstet av Autotekst med NB Whisper. Kan inneholde feil.]

[SPEAKER_00]

I en akademisk oppgave er det viktig å ha gode kilder og vise til dem på en ordentlig måte.

Mange studenter får høre at det ikke er lov å bruke Google eller Wikipedia i en oppgave på et universitet eller på en høyskole.

[SPEAKER_01]

Jo, du kan jo faktisk det.

Du kan bruke både Google og Wikipedia, all verdens kilder, hvis du vil.

[SPEAKER_02]

Men om du bruker litt grunnleggende kildekritikk, så er det jo mye tryggere på at kildene du velger, er seriøse og ordentlige.

[SPEAKER_00]

Podkasten om akademisk skriving er laga i samarbeid mellom biblioteka ved Universitetet i Stavanger, Nord Universitet og Høgskolen i Østfold.

Jeg heter Ingeborg Marie Jensen og driver studieverksted ved Universitetsbiblioteket i Stavanger.

Og jeg har med meg Ingunn Valand, som er spesialbibliotekar ved Nord Universitet, og Annelise Eng, som er universitetsbibliotekar ved Høgskolen i Østfold.

Nå har vi sagt at Google og Wikipedia faktisk kan ha en plass i akademisk skriving.

Det må du forklare nærmere, Annelise.

[SPEAKER_01]

Det har blitt et begrep å google alle googlere etter informasjon.

Det som er viktig å være oppmerksom på, er at Google er en søkemotor og ikke en kilde i seg selv.

Google kan være et godt sted å starte for å få en oversikt over et emne du vet lite om fra før.

Og Google kan brukes til å finne god informasjon.

Men fordi du finner absolutt alt der, så krever det at du selv er i stand til å kontrollere den informasjonen du finner, og om den er god nok.

[SPEAKER_00]

Ja, det er jo nettopp det som er vanskelig med Google.

Det at all mulig informasjon ligger der sausa sammen.

Du finner Lommelegen, Mammablogg, avisartikler, bøker, vitenskapelige artikler.

Og nesten alt det du finner på nettet, kan du jo bruke til et eller annet i en eller annen oppgave.

Men det kan bare brukes til forskjellige ting etter hva slags type kilde det er.

Og det er jo mye rart du kan bruke f.eks.

for å aktualisere temaet ditt eller sette problemstillingen din inn i en sammenheng.

Hvis du f.eks.

[SPEAKER_02]

er lærerstudent og skal skrive om lekser, så er det fint å kan vise at du kjenner til den debatten som nå går om leksefri skole.

Da trenger du kanskje å vise til noen avisartikler.

Så er det andre kilder som er typisk for noen fag.

F.eks.

må barnehagelærerstudenten kjenne til rammeplanen for barnehagen.

[SPEAKER_01]

Det finnes mange gode fagressurser på nett som kan brukes.

Vi har Utdanningsdirektoratet, Helsebiblioteket, og hvis dere kanskje skal finne lover, så kan dere bruke Lovdata.

Man finner også organisasjoner som har sine egne nettsider.

Man finner rapporter og fagtidsskrifter.

Vi har også Google Scholar, som er den akademiske varianten av Google.

[SPEAKER_00]

Så finner du mye oppslagsverk som kan være nyttig å bruke hvis du skal få en oversikt over et tema du skal skrive om.

Wikipedia er det mange som bruker allerede, men er det greit?

[SPEAKER_02]

Wikipedia byr gjerne framstilt litt svart-hvitt, da.

Jeg syns det kan være greit å lese for å skaffe seg litt bedre oversikt.

Men jeg vil ikke anbefale å bruke det som en kilde i en oppgave.

Da bør man heller gå til noen andre oppslagsverk, f.eks.

Store norske leksikon, som er kvalitetssikra og fagansvarlig.

Og dette fagansvarlige jobber gjerne på universitetene.

[SPEAKER_00]

Noen ganger må du bare bruke den informasjonen du kan finne.

Hvis du skriver om et nytt fenomen, så det bare finnes info på en blogg eller Wikipedia, så må du bruke det du har.

Men da handler det jo om å bruke kildekritikk.

[SPEAKER_02]

Ja, det er akkurat det det gjør.

For hvis du bruker litt grunnleggende kildekritikk, så er du så mye tryggere på at kildene du velger, er seriøse og ordentlige.

Og hvor du finner informasjon, gir du et visst grunnlag for å vurdere kvaliteten på den.

Men det er òg andre spørsmål du må stille.

Sjekk ut hvem som står bak informasjonen, og hvorfor den er publisert.

Er forfatteren en faglig autoritet?

Kan det være en organisasjon som står bak, som har en agenda?

Sjekk ut om den viser til andre kilder.

Det sier jo noe om hvor seriøs den er, den som har skrevet denne artikkelen.

Det er viktig å sjekke om det bare er den ene sida som presenteres,

eller om det er mer nyansert å vise til flere sider av en sak.

[SPEAKER_00]

Det vi snakker om nå, er helt i kjernen av samfunnsdebatten som pågår.

Det handler ikke bare om å stå på en studentoppgave, men om å bli en samfunnsborger.

Bli en aktiv aktør i et demokratisk samfunn.

Vi snakker mye om fake news.

Det å være i stand til å sjekke kildene, finne ut hva slags informasjon du har foran deg, blir bare mer og mer viktig.

Som borger i et samfunn skal du være i stand til å ta begrunna valg for deg sjøl og andre, som bygger på fakta og ikke på fake news eller på tullefakta.

[SPEAKER_02]

Vi kan i hvert fall begynne med det vi vet ikke er tullefakta, og det er pensum.

Det er sentrale tekster i ditt fag, og de er kvalitetssikra på den måten at det er faglæreren din som har plukka dem ut.

Det er derfor veldig naturlig å bruke dem i oppgaver du skal skrive i faget ditt.

Når du leser pensum, har du en bedre oversikt over ulike fagbegreper som kan være nyttig når du skal søke videre etter annen litteratur.

[SPEAKER_01]

Hvert emne har en pensumliste.

Da kan du finne ut hvilke bøker og artikler som handler om et emne du skal skrive om.

Når du leser pensum, får du også tips for å komme deg videre og finne annen litteratur.

[SPEAKER_00]

Du kan også se på emnene du har hatt før.

Det kan være du har hatt om noe lignende på et annet emne tidligere.

Da kan du finne fram de pensumlistene eller forelesningsnotatene du har derfra.

[SPEAKER_02]

Men det du må passe på, som alltid er at det må passe inn i din oppgave.

Og til din problemstilling.

Derfor må du være obs på at du velger de mest relevante kildene.

Det trenger ikke alltid å være så mange ulike kilder, men det er heller bedre å finne få og gode kilder.

[SPEAKER_00]

Da er vi over på det vi kaller teori eller litteratur i oppgaven.

Pensum er et godt eksempel på det.

I selve oppgaven er det viktig at kildene du bruker, er kvalitetssikra, forskningsbaserte kilder.

Det er jo pensum.

Men i tillegg er det av og til forventet at en skal finne noe teori på egen hånd.

[SPEAKER_01]

Ja, for på høyere utdanning så bør du ha en vitenskapelig tenke- og skrivemåte.

Dvs.

at du skal være selvstendig, samtidig som du bygger argumentasjonen din på forskjellig forskning.

[SPEAKER_02]

Da tenker man seg at man skriver seg inn i en faglig samtale, der du bygger videre på det andre jeg har forska på innenfor ditt fag og det fagfeltet som du skal skrive om.

Vitenskapelige artikler og bøker som bygger på forskning, er det som utgjør teorien i oppgaven din.

[SPEAKER_00]

Ja, og når du skal finne det, da kan det være lurt å bruke biblioteket.

[SPEAKER_01]

Ja, bruk biblioteket.

Du kan gå på biblioteket og finne og låne bøker, rapporter, stortingsmeldinger og mye annet helt gratis.

Og biblioteket på din institusjon har en egen hjemmeside hvor du kan søke for å finne ut hva biblioteket har.

[SPEAKER_02]

Forskningsartikler finner man lettest i ulike databaser som du får tilgang til gjennom bibliotekets nettsider.

Spør gjerne i skranken, bruk nettsidene, be om veiledning og gå på kurs.

Det som er så kjempefint med biblioteket, er at det er ryddig og enkelt å orientere seg i. Og du får så god hjelp til å finne både forskningsartikler, fagbøker og andre gode kilder i ditt fag.

[SPEAKER_00]

Det å søke etter litteratur kan høres vanskelig ut, men det trenger ikke alltid være så komplisert.

Det kan være en god begynnelse å skrive inn noen ord som er sentrale i det du skal skrive om, og se hva du finner, og så lete deg videre derfra.

Og hvis du står fast, så be om hjelp.

De som jobber på biblioteket ditt, er spesialister på å finne akkurat den litteraturen som du trenger til din oppgave.

Lykke til med skrivearbeidet ditt, og husk å få med deg de andre podkastene våre om akademisk skriving.